

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SU ÜRÜNLERİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DOĞU KARADENİZ SAHİL ŞERİDİNDE (TRABZON, GİRESUN
VE RİZE) BULUNAN KADIN BALIKÇILARIN SOSYO
EKONOMİK DURUMLARI**

Burçin TAŞGIN

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Gökтуğ DALGIÇ

JÜRİ ÜYELERİ

Prof. Dr. Ramazan SEREZLİ

Prof.Dr. Ahmet Mutlu GÖZLER

RİZE-2020

Her Hakkı Saklıdır

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DOĞU KARADENİZ SAHİL ŞERİDİNDE (TRABZON, GİRESUN VE RİZE)
BULUNAN KADIN BALIKÇILARIN SOSYO EKONOMİK DURUMLARI

Prof. Dr. Göktuğ DALGIÇ danışmanlığında, Burçin TAŞGIN tarafından hazırlanan bu çalışma, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulan jüri tarafından 24/01/2020 tarihinde Su Ürünleri Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Unvanı, Adı Soyadı

İmza

Başkan

: Prof. Dr. Ramazan SEREZLİ

R. Serizli

Üye

: Prof. Dr. Ahmet Mutlu GÖZLER

A. Mutlu

Üye

: Prof. Dr. Göktuğ DALGIÇ

G. Dalgiç

ÖNSÖZ

Bu çalışma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Su Ürünleri Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak yürütülmüştür.

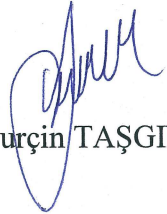
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Su Ürünleri Anabilim Dalı'nda tez hazırlama sürecim boyunca her zaman desteğini ve ilgisini benden esirgemeyen değerli hocam ve danışmanım Su Ürünleri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Göktuğ DALGIÇ 'a teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmamda her zaman yanımda olan ve bana destek olan eşime ve destek verip çalışmamı tamamladığımı göremeyen, yakın zamanda vefat eden canım ANNEME çok teşekkür ediyorum. Ayrıca anket çalışmama katılan tüm kadın balıkçı arkadaşlara da çok teşekkür ederim.

Burçin TAŞGIN

TEZ ETİK BEYANNAMESİ

Tarafımdan hazırlanan “Doğu Karadeniz Sahil Şeridinde (Trabzon, Giresun ve Rize) Bulunan Kadın Balıkçıların Sosyo Ekonomik Durumları” başlıklı bu tezi, Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesindeki hususlara uygun olarak hazırladığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal işlemi kabul ettiğimi beyan ederim 24/01/2020

Burçin TAŞGIN

Uyarı: Bu tezde kullanılan özgün ve/veya başka kaynaklardan sunulan içeriğin kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

DOĞU KARADENİZ SAHİL ŞERİDİNDE (TRABZON, GİRESUN VE RİZE) BULUNAN KADIN BALIKÇILARIN SOSYO EKONOMİK DURUMLARI

Burçin TAŞGIN

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Su Ürünleri Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
Danışmanı: Prof. Dr. Göktuğ DALGIÇ

Bu çalışmada Giresun ili Eynesil İlçesinden, Rize ili Pazar İlçesi arasında kalan 173.1 km’lik alanda bulunan 40 kadın balıkçı ile anket uygulanarak görüşme yapılmıştır. 2017 yılı şubat ayından başlayarak 2018 yılı haziran ayı da dahil olmak üzere balıkçıların sosyo ekonomik profili incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Doğu Karadeniz’de kadın balıkçıların ülkemizin diğer bölgelerindekine benzer orta yaş üzerinde olduğu (41–55 yaş arasında), %90’ının evli olduğu ve eşlerine balıkçılıkta yardım ettikleri ortaya çıkmıştır. Kadın balıkçıların eğitim durumları incelendiğinde %61,9’unun ilkokul mezunu olduğu ve bu oranın diğer bölgelerden yüksek bulunduğu tespit edilmiştir. Kadın balıkçıların büyük çoğunluğunun sosyal güvencesinin bulunduğu ve balıkçılık dışı gelir getiren farklı uğraşlarının olmadığı ortaya çıkmıştır.

2020, 42 sayfa

Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz, Kadın Balıkçı, Sosyo-Ekonomik Yapı

ABSTRACT

SOCIOA ECONOMIC STRUCTURE OF THE FISHERWOMEN WORKING IN THE EASTERN BLACKSEA (TRABZON, GIRESUN AND RIZE) COASTLINE

Burçin TAŞGIN

**Recep Tayyip Erdogan University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Fisheries
Master Thesis
Supervisor: Prof. Dr. Göktuğ DALGIÇ**

In this study, 40 fisherwomen from Eynesil District of Giresun, between Pazar District of Rize Province were interviewed by applying a questionnaire. Starting from February 2017, socio-economic profile of fishermen including June 2018 was examined.

As a result of the study, it was found that female fishermen in the Eastern Kardeniz are above the middle age (between 41 and 55 years of age) similar to those in other regions of our country, 90% are evil and help their spouses in fishing. When the educational status of female fishermen was examined, it was found that 61,9% were primary school graduates and this rate was higher than other regions. It has been revealed that the majority of female fishermen have social security and do not have any different activities that bring non-fishing income.

2020, 42 pages

Key words: Eastern Blacksea, Fisher Woman, Socioa-Economic Struc

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
TEZ ETİK BEYANNAMESİ.....	II
ÖZET	III
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
TABLolar DİZİNİ.....	VII
SEMBOLLER ve KISALTMALAR DİZİNİ.....	VIII
1. GENEL BİLGİLER.....	1
1.1. Giriş	1
1.2. Literatür Özeti.....	5
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	7
2.1. Materyal.....	7
2.2. Metot.....	7
3. BULGULAR	8
3.1. Kadın Balıkçıların yaş ortalaması.....	8
3.2. Kadın Balıkçıların öğrenim durumu	8
3.3. Kadın Balıkçıların medeni durumu.	9
3.4. Kadın Balıkçıların eş eğitim durumu.....	9
3.5. Kadın Balıkçıların çocuk sayıları	10
3.6. Kadın Balıkçıların çocukların eğitim durumu	10
3.7. Kadın Balıkçıların balıkçılıkla ilgili eğitim alıp almama durumu.....	10
3.8. Kadın Balıkçıların balıkçılığı yapma şekli	11
3.9. Kadın Balıkçıların hane halkı nüfusu	11
3.10. Kadın Balıkçıların sosyal güvencesi.....	12
3.11. Kadın Balıkçıların tekne ruhsat durumu.....	12
3.12. Kadın Balıkçıların tekne mülkiyet durumu	13
3.13. Tekne Boyları	13
3.14. Kadın Balıkçıların tekne yaş durumu	14
3.15. Kadın Balıkçıların tekne motor durumu	14
3.16. Kadın Balıkçıların en çok kullandığı ağlar	14
3.17. Kadın Balıkçıların balıkçılık dışı uğraşı.....	14

3.18.	Kadın Balıkçıların eşlerinin balıkçılık dışı uğraşı	15
3.19.	Kadın Balıkçıların balıkçılık tecrübesi	15
3.20.	Kadın Balıkçıların bir yılda tuttuğu balık	16
3.21.	Kadın Balıkçıların balığı satma şekli.....	16
3.22.	Kadın Balıkçıların avlanma dönemleri ve teknede çalışan bilgileri	16
3.23.	Kadın Balıkçıların operasyonda geçirdiği süre	16
3.24.	Kadın Balıkçıların kooperatif üyeliği	17
3.25.	Kadın Balıkçıların balıkçılık kaynaklı maddi gelir durumu	17
3.26.	Kadın Balıkçıların ağ alım tamir masrafı	18
3.27.	Kadın Balıkçıların mesleğe başlama sebebi	18
3.28.	Kadın Balıkçıların mesleki hastalık durumu	19
3.29.	Kadın Balıkçıların balıkçılığı sürdürme isteği.....	19
3.30.	Kadın Balıkçıların aşırı avcılığın önlenmesi konusundaki düşünceleri	19
3.31.	Kadın Balıkçıların balıkçılıkta karşılaştıkları sorunlar.....	20
3.32.	Kadın Balıkçıların devletten beklentileri.....	20
4.	TARTIŞMA ve SONUÇLAR	21
5.	ÖNERİLER	25
	KAYNAKLAR	26
	EKLER.....	28
	ÖZGEÇMİŞ	42

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Kadın Balıkçı yaş ortalaması	8
Tablo 2. Kadın Balıkçı öğrenim durumu.....	8
Tablo 3. Kadın Balıkçı medeni durumu.....	9
Tablo 4. Kadın Balıkçı eş eğitim durumu... ..	9
Tablo 5. Kadın Balıkçıların çocuk sayıları... ..	10
Tablo 6. Kadın Balıkçıların balıkçılıkla ilgili eğitim alıp almama durumu.....	11
Tablo 7. Kadın Balıkçıların balıkçılığı yapma şekli... ..	11
Tablo 8. Kadın Balıkçıların hane halkı nüfusu... ..	11
Tablo 9. Kadın Balıkçıların sosyal güvencesi.....	12
Tablo 10. Kadın Balıkçıların tekne ruhsat durumu... ..	13
Tablo 11. Kadın Balıkçıların tekne mülkiyet durumu... ..	13
Tablo 12. Kadın Balıkçıların tekne boyları durumu... ..	13
Tablo 13. Kadın Balıkçıların tekne yaş durumu... ..	14
Tablo 14. Kadın Balıkçıların balıkçılık dışı uğraşı... ..	15
Tablo 15. Kadın Balıkçıların balıkçılık tecrübesi... ..	15
Tablo 16. Kadın Balıkçıların operasyonda geçirdiği süre.....	17
Tablo 17. Kadın Balıkçıların kooperatif üyelik durumu... ..	17
Tablo 18. Kadın Balıkçıların balıkçılık kaynaklı gelirleri... ..	18
Tablo 19. Kadın Balıkçıların ağ alım tamir masrafı... ..	18
Tablo 20. Kadın Balıkçıların mesleğe başlama biçimleri... ..	19
Tablo 21. Kadın Balıkçıların balıkçılığı sürdürme isteği.....	19

SEMBOLLER ve KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birlięi
Bg	Beygir Gücü
Dr. Öğr. Üyesi	Doktor Öğretim Üyesi
Doç. Dr	Doçent Doktor
FBE	Fen Bilimleri Enstitüsü
FIFEL	Bölgelerarası Kıyı Kadınları Federasyonu
ICSF	Uluslararası Kolektif Balıkçı Desteği
kg	Kilogram
m	Metre
mm	Milimetre
MÖ	Milattan Önce
NFK	Norveçli Kadın Balıkçılar Federasyonu
Prof.	Profösör
RTEÜ	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TL	Türk Lirası
vb	Ve Benzeri
vs	Vesaire
vd	Ve Diğerleri
Yy	Yüzyıl
2FM	Denizel Ortamdaki Kadınlar İçin Federasyon
3FM	Kadın Balıkçılar ve Aileleri İçin Federasyon
%	Yüzde

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

İnsanoğlunun beslenmesi geçmişte olduğu kadar günümüzde ve gelecek yaşamımızda da hep sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya nüfusunun artması, tarım alanlarının azalması, doğal felaketler, küresel ısınma, teknolojinin gelişmesi vb. gibi nedenlerden dolayı ortaya çıkan gıda gereksinimi sağlıklı ve doğal besin miktarına duyulan ihtiyacı arttırmaktadır. Su ürünleri içerdiği yüksek protein, vitaminler ve mineral maddeler yönünden zengin bir besin maddesi olarak insanların beslenmesinde önemli bir yere sahiptir. İnsan vücudunda üretilmeyen mutlaka dışardan beslenme ile alınması mecbur olan ve insanlarda göz sağlığı, beynin gelişmesi, kalp sağlığı, depresyonun azaltılması, cilt sağlığı vb. gibi faydaları olan omega-3 yağ asitleri yağlı balıklarda yüksek oranda bulunmaktadır. Bu durum ise balığın insan beslenmesindeki önemini bir kat daha arttırmaktadır.

Dünyada su ürünleri üretimi 2017 yılında denizlerde avcılık ile; 80.598.532 ton, iç sularda avcılık ile; 11.924.181 ton, toplamda ise 92.522.713 ton olarak kayıtlara geçmiştir. 2017 yılında yetiştiricilik yolu ile elde edilen su ürünleri istatistiklerine baktığımızda ise; denizde 30.626.044 ton, iç sularda 49.509.738 ton, toplamda 80.138.782 ton olarak belirlenmiştir (TÜİK, 2019).

Türkiye’de 2018 yılında denizlerde avcılık ile; 283.955 ton, iç sularda avcılık ile 30.139 ton, toplamda ise 314.094 ton su ürünleri istatistiklerine yansımıştır. 2018 yılında yetiştiricilik ile elde ettiğimiz su ürünleri ise; denizde 209.370 ton, iç sularda 105.167 ton, toplamda ise 314.537 ton su ürünleri elde edilmiştir. Tür bazında incelendiğinde 2018 yılında avcılığı en çok yapılan deniz balıkları ise; hamsi (96.452 ton), çaça (20.057 ton), sardalya (18.854 ton), istavrit (20.678 ton), palamut (30.920 ton) olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı yıl yetiştiriciliği en çok yapılan balık türleri ise; alabalık (114.497 ton), çipura (76.680 ton) ve levrek (116.915 ton) olmuştur (TÜİK, 2019).

2018 verilerine göre geleneksel kıyı balıkçısı olarak tabir ettiğimiz balıkçı gemilerinin boy dağılımına baktığımızda; 0-4,9 m. arası denizlerde 716 adet, iç sularda 249 adet, toplamda 965 adet tekne bulunmaktadır. 5-7,9 m. arası denizlerde 9.098 adet, iç sularda 2.101 adet, toplamda 11.199 adet tekne bulunmaktadır. 8-9,9 m. arası denizlerde 3.207 adet, iç sularda 218 adet, toplamda 3.425 adet tekne bulunmaktadır.

10-11.9 m. arası denizlerde 762 adet, iç sularda 23 adet, toplamda 785 adet tekne bulunmaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde geleneksel kıyı balıkçısı olarak nitelendirdiğimiz 5 ile 11,9 m. arası tekne sayılarımız 2018 verilerine göre 3473 adet olduğu tespit edilmiştir (TÜİK, 2019).

Anadolu coğrafyasında balıkçılık faaliyetleri ile ilgili nizamname çalışmaları Osmanlı ile başlayıp Cumhuriyetin ilanından sonra da devam etmiştir. 1882 yılında çıkartılan av yasakları kanunu, 1950 yılına kadar devam etmiş ve birkaç maddelik değişiklik yapılarak günümüze kadar ulaşmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra yapılanmaya gidilerek balıkçılık stratejilerine yönelik kararlar alınmıştır. Osmanlı Devleti zamanında doğal stok ve kaynakları korumak amacıyla nizamnameler çıkarılmıştır. Bunlar; 27 Ağustos 1867 tarihinde yayınlanan 'Dersadet Biladi ve Selasede, Midye ve İstiridye ihracı hakkında nizamname', 19 Nisan 1878 tarihinde yayınlanan 'İstanbul ve Tevabii, Balıkxane İdaresine Dair Nizamname' 19 Nisan 1879 tarihinde yayınlanan 'Zabıta-i Saydiye Nizamnamesi'nden ibarettir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk önemli Su Ürünleri Kanunu 29 Nisan 1926 tarihinde ilan edilen 815 sayılı 'Kabotaj Kanunu'dur. Bu kanunun 3. maddesi ile birlikte Türkiye karasularındaki balıkçılık faaliyetleri Türk vatandaşlarına verilmiştir. 1970 yıllarına kadar balıkçılık ile ilgili ciddi ve kayda değer herhangi bir çalışma yapılmamıştır. 1969 senesinde Su Ürünleri Kanun tasarısı oluşturularak mecliste oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Bu tarihten sonra balıkçılık yönetimi 1971-1985 yılları arasında Tarım Bakanlığı'nın yetkisine verilmiştir. 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu 1986 yılında bazı maddeleri günümüz koşullarına göre düzenlenmiştir. 1971 senesinde Su Ürünleri Genel Müdürlüğü kurulmuş olup Türkiye'nin 10 bölgesinde Su Ürünleri Bölge Müdürlükleri oluşturulmuştur. Bölge Müdürlükleri 1983 yılına kadar balıkçılık politikalarını devam ettirmiştir. Bu tarihten sonra Su Ürünleri Genel Müdürlüğü 'Daire Başkanlığı' seviyesine düşürülmüştür. 1985 yılından sonra Daire Başkanlığı kaldırılmış olup su ürünleri yönetimi Bakanlığın Genel Müdürlüklerine devredilmiştir. Bu durum su ürünleri işlerinin yürütülmesinde büyük sorunlar oluşturmuştur (Aksungur, 2004). Günümüzde su ürünleri yönetimi Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Doğu Karadeniz'de balıkçılık ile ilgili tarihsel duruma bakıldığında balıkçılığın hep ön planda olduğu görülmektedir. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında tütün tarımı, cumhuriyetin ilk yıllarında ise fındık ve çay tarımı Doğu Karadeniz'de yaygın olması

insanların denize ve balıkçılığa olan sempatisini hiçbir zaman eksiltmemiştir. 20. yy. da balıkçılık araç-gereçleri, günümüzdeki teknolojik ekipmanlara oranla daha ilkel şartlar altında yapılmaktaydı. Balıkçı tekneleri yelkenli veya kürekle çekilmekteydi. Balık avcılığında genelde kıyıda ıgırla yapılmaktaydı (Zengin, 2019).

Toplumsal cinsiyet; kadın ve erkeğin toplumsal yaşam içerisinde toplum tarafından ona atfedilen çeşitli roller, değerleri, yapısal özellikleri ve statüleri ifade eder. Toplumların geçmişten günümüze meydana getirdikleri kültürleri ve kültürel değişimleri sürecinde toplumsal cinsiyette değişmektedir. Örnek olarak; yerleşik hayata geçmeden önceki dönemde yani avcılık ve toplayıcılık döneminde ana erkil yapının görülmesi burada kadının statüsü ve buna bağlı rollerinin öneminden dolayı kadının daha üst statüde olması verilebilir. Zamanla yerleşik hayata geçilen bedensel işgücüne duyulan ihtiyaçtan dolayı erkeğin öneminin artması ve toplumda erkek egemen bir yapıya evrilmesi ve uzmanlaşmada erkeğin ve onun yaptığı işlerin önemi ile beraber toplumsal cinsiyette belirgin ayrımlar toplum vicdanında kesinleşmektedir. Bu süreci sanayileşme daha da hızlandırmıştır. Tarihsel değişim süreci içerisinde bazı iş ve görevlerin kadınlara has bazılarının da erkeklere has olarak toplumsal yaşamda kanıksanması kaçınılmaz olmuştur. Günümüz toplumlarında toplumsal cinsiyet ayrımının izole edilmesi için kadının toplumsal yaşama katılımını daha etkin ve kararlı bir şekilde sürdürülmesi için çeşitli sivil toplum kuruluşlarının, medyanın bazı çalışmaları yürütmesi gerekmektedir.

Balıkçılık, insanların gıda ihtiyaçlarını karşılayan en eski mesleklerdendir. Deniz, göl ve akarsularda yıllardır kadın ve erkek birlikte çalışmaktadır. Antropologlar eski çağlardan beri kadınların balıkçılık yaptığını araştırma sonuçlarında belirtmişlerdir. Günümüzde ise balıkçılık erkek mesleği olarak görülmüş olup kadınlar daha çok ağ yapım onarım, işleme tesisleri gibi alanlarda istihdam edilmektedir. Bundan dolayı erkek mesleği olarak bilinen balıkçılıkta da toplumsal cinsiyet ayrımı karşımıza çıkmaktadır.

WorldFish Center tarafından yapılan bir değerlendirme, kadınların dokuz büyük balık üreticisi ülkedeki toplam balık avı işgücünün (tam zamanlı ve yarı zamanlı; balıkçılık ve hasat sonrası faaliyetleri dahil) %5 ila 73'ünü temsil ettiğini tahmin etmiştir. Son zamanlarda deniz balıkçılığı istihdamının küresel bir tahmini (144 kıyı bölgesinde), yaklaşık 260 milyon (76 milyon) insanın doğrudan ve dolaylı sektörlerde, erkeklerde, kadınlarda ve çocuklarda tam ve yarı zamanlı işler dahil olmak üzere

küresel deniz balıkçılığı ile iştigal ettiğini göstermektedir. Kadınların balıkçılığa katılımı bir bölgeden diğerine büyük ölçüde farklılık gösterse de kabaca 130 milyon kadının küresel deniz balıkçılığına bir şekilde katkıda bulunduğu tahmin edilmektedir. Kadınlar balık avlamaya, özellikle de büyük balık avlarına daha az katılabilirler. Bununla birlikte, omurgasız hayvanların toplanmasında, avlanan ürünlerin işlenmesinde ve pazarlanmasında orantısız derecede yüksek bir katılım oranına sahiptirler ve dünyanın pek çok bölgesinde, (Asya, Afrika ve Pasifik gibi) deniz ürünleri işleme tesislerinde çalışan işçilerin çoğunluğunu oluşturmaktadırlar (Harper, 2013).

Bugün dünyada kadın balıkçılarla ilgili örgütlenmeler hızla artmaktadır. Bunlar; Uluslararası Kolektif Balıkçı Desteği-ICSF, Denizsel Ortamdaki Kadınlar için Federasyon-2FM, Norveç’li Kadın Balıkçılar Federasyonu-NFK, Kadın Balıkçılar ve Aileleri için Federasyon-3FM, Bölgelerarası Kıyı Kadınları Federasyonu-FIFEL, Balıkçılıkta Kadın, Kadın Balıkçı-WIF, Balıkçılık Sektöründeki Latin Amerika Kadınları -La red latinoamericana de las mujeres del sector pesquero olarak sıralanabilir. Bu örgütler eğitim, araştırma, bilgilendirme hizmetleri sunmakta Uluslararası Kadın Çalışmaları Forumu ve Samudra Raporu, Aktea gibi süreli yayınlar ve raporlar yayınlamaktadırlar. Bu kurumların görevleri; Kadın balıkçıların konumlarının korunması, kadın balıkçıların eğitimlerinin verilmesi, örgütlü yapı ile beraber politik ağırlık kazanmak, yönetimden kaynaklanan baskı ve zorluklara katlanabilmek, karma organizasyonlara katılabilmek, kollektif çalışmayı sağlamaktır (Ünal, 2011).

Balıkçılık sektöründe çok az sayıda kadın teknede çalışmayı tercih etmiş, daha çok işleme, pazarlama ve kafes balıkçılığı alanlarında istihdam edilmişlerdir. Türkiye’de ise tekne üzerinde çalışan kadın balıkçılarla ilgili herhangi bir sayısal resmi kayıt yoktur. Kadın balıkçıların varlığı günümüzde gerek medya haberlerinden, gerek bazı üniversite de bazı bölgelerde kadın balıkçılarla ilgili yapılan çalışmalar sonucu gündeme gelmiştir.

Kadınlara yaratılışından günümüze kadar yüklenen en önemli sıfat anne olmuştur. Kadınlar sürekli evde çocuk bakan, yemek ve temizlik işleri ile uğraşan birisi olarak görülmüştür. Özellikle cehaletin ve bilgisizliğin etkisiyle bazı toplumlarda eskiden beri ikinci sınıf muamele görmüştür. Teknolojik ilerlemeler, sanayi inkılabı, reform hareketleri vb. gelişmeler hayat şartlarının ve yaşam şekillerinin değişmesine ve gelişmesine katkıda bulunmuştur. Kadınlar evde annelik sıfatının yanı sıra iş hayatına girmişlerdir. Hayat şartlarının zorlaşması ve maddi imkansızlıklara neden olarak

kadınların iş hayatına girmesine neden olmuştur. Dolayısıyla kadınlar eşlerine yardımcı olmak, aileye ek maddi gelir sağlamak amacıyla tekstil, tarım, temizlik gibi işlerde çalışmaya başlamışlardır. Fiziki olarak her ne kadar erkekler daha güçlü olsada kadınlar da erkeklerin yaptığı birçok işi yapmaktadır. Örneğin; şöförlük, tekne kaptanlığı, pilotluk vb. işler erkeklere özgü görünse de artık kadınlar tarafından da yapılmaktadır. Balıkçılık mesleği de bunlardan biridir. Ağ çekmek ve toplamak balıkçılıkta fiziki güç gerektiren işler olsa da kadınlar teknede eşlerine yardımcı olmak, ağ tamiri ve ağ temizliği yapmak, balık temizliği yapmak gibi birçok aktivitede bulunmaktadır. Ülkemizde buna dair son zamanlarda medyada birçok haber çıkmış ve akademik çalışmalar yapılmaktadır.

1.2. Literatür Özeti

Türkiye’de kadın balıkçılar üzerine çok fazla yayın bulunmamaktadır. Yapılan çalışmalar genellikle farklı üniversitelerde gerçekleştirilen lisansüstü çalışmalar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeniay (2012), Gökova körfezi’nde Balıkçı Kadınlar isimli tez çalışmasında, Muğla ilinde bulunan Gökova Körfezi’nde, aileleri ile balıkçılık faaliyetinde bulunan kadınlar araştırılmıştır. Çalışmada 53 kadın balıkçı ile görüşülüp veriler toplanarak analiz edilmiştir. Çalışmanın amacı toplum içerisinde cinsiyetin sosyal olarak yapılanması, denizde ve karada cinsiyetçi iş paylaşımı, kadınların kültürel ve sosyal statüleri, tüketimin piyasaya bağımlı olmadığı ekonomi ve geleneksel kıyı balıkçıları tartışmalarına yön vermek istenmiştir.

Göncüoğlu (2008), yaptığı çalışmada Güney Ege Bölgesi’nde 21 kooperatif ve 96 kadın balıkçı ile görüşmeler yapmıştır. Çalışmanın en önemli amacı kadın balıkçıların gerek nüfus bilgileri gerek sosyo-ekonomik durum bilgileri, balıkçılıktaki yeri ve yetkinliklerini öne çıkartmaktır. Çalışma ile yetkililerin kadın balıkçılardan haberdar olması hedeflenmiştir.

Özer (2010), çalışmasında Bursa İli Uluabat Göl’ünde bulunan ve geçimini balıkçılıkla sağlayan 62 kadın balıkçıyla görüşülerek anketler uygulanmış ve bir veri seti hazırlanmıştır. Anket sonuçlarından kadınların aile nüfus bilgileri, tekne bilgileri, tutulan balık bilgileri, eğitim bilgileri toplanarak kadınların da bu meslekte var olduğu gündeme getirmiştir.

Yiğit vd. (2009), yaptığı çalışmada Sakarya ilinde bulunan Büyük Akgöl Gölü'nde ve Taşkısığı Gölü'nde balıkçılıkla uğraşıp geçimini devam ettiren 58 balıkçıyla görüşmeler yapıp anketler uygulanmıştır. Bu çalışmada geleneksel kıyı balıkçılığı incelenip bu balıkçıların eğitim durumları, tekne bilgileri, nüfus bilgileri gibi bilgiler toplanarak istatistiki verilerin oluşturulmasına yardımcı olmuştur.

Benli (2009), İstanbul ilinde varolan deniz balıkçılığının sosyo-ekonomik durumunun ve elde edilen ürünlerin pazarlama şeklinin belirlenmesi amacıyla bir çalışma yapılmıştır. 46 adet balıkçı teknesine anketler uygulanarak 768 adet balıkçı teknesi sınıflandırılmıştır. Bu araştırma yine bizlere geleneksel kıyı balıkçılığıyla ilgili bilgi vererek, gerek balıkçı tekne boyları, tutulan balık çeşitleri ve miktarları, balıkçıların demografik yaşamı hakkında bilgi vermekte ve istatistiki verilerin oluşturulmasına yardımcı olmaktadır.

Özbek (2014), Karadeniz Bölgesi'nde denize kıyısı olan Artvin, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun ve Sinop illerinde bulunan toplamda 389 balıkçıyla görüşme sağlamıştır. Bu kapsamda geleneksel kıyı balıkçılığıyla geçimini devam ettiren balıkçıların gerek sosyo-ekonomik durumları, gerek tekne bilgileri, tutulan balık bilgileri ve çalışma koşullarıyla ilgili olarak veriler toplanmıştır. Araştırma neticesinde ayrıca balıkçılık sorunları, denizlerde aşırı avcılığında oluşturduğu sonuçlarda gündeme gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı Doğu Karadeniz Bölgesi'nde balıkçılık sektöründe yer alan kadınların mevcut durumlarını araştırmaktır.

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR

Bu çalışmada Doğu Karadeniz Bölgesi'nde (Giresun, Trabzon ve Rize) yaşayan 40 kadın balıkçı ile yüz yüze görüşülüp anket çalışması yapılmıştır.

2.1. Materyal

Araştırma materyalini Doğu Karadeniz Bölgesi Giresun İli Eynesil İlçesinden başlanarak, Trabzon ili Akçaabat, Beşikdüzü, Vakfıkebir, Çarşıbaşı, Sürmene, Ortahisar ilçeleri dahil ve Rize ili Pazar ilçesine kadar olan kadın balıkçılar ile yüz yüze görüşülerek anket uygulanarak veriler oluşturulmuştur. Bu bilgilere ek olarak Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım İl Müdürlüklerinden, Kooperatiflerden, Mahalle Muhtarlıkları ve Üniversitelerden gerekli bilgiler toplanmıştır. Kadın balıkçılardan alınan verilerin toplanmasında kullanılan anket formları (Ek-2'de verilmiştir) araştırmanın amacına uygun bir şekilde düzenlenmiştir. Toplanan bilgiler 2017-2018 yılına ait verileri içermektedir.

2.2. Metot

Araştırma bölgesinde avcılık yapan, ağ tamiri yapan 40 kadın balıkçıyla çalışılmıştır. 2017 yılı şubat ayından başlayarak 2018 yılı haziran ayı da dâhil olmak üzere bu süre içerisinde anketler kadın balıkçılara yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır. Bu çalışmada kadın balıkçılara kendileri, aile yapıları ve balıkçılıkla ilgili hazırlanan bir anket formu uygulanmıştır. Balıkçılarla yapılan anket çalışmasında tam sayım yöntemi kullanılmış ve sonuçlar tablolar halinde verilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Kadın Balıkçıların Yaş Ortalaması

Yapılan anket çalışması sonucunda genellikle kadın balıkçıların yaş ortalamasının ağırlıklı olarak 41-55 yaş arasında olduğu görülmekte olup %62,50'lik bir dilime denk gelmektedir. Örneklem içerisinde bekar ve 25 yaş altı kadın balıkçı bulunmamaktadır. 55 yaş üzerinde kadın balıkçı sayısının yaşlanmaya bağlı olarak azaldığı görülmekte olup %10'luk bir oran ile temsil edilmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Kadın Balıkçıların yaş ortalaması

Yaş Grupları	Frekans	% Dağılımı
18-25	0	0.00
26-40	11	27.50
41-55	25	62.50
56 Yaş üstü	4	10.00
TOPLAM	40	100.00

3.2. Kadın Balıkçıların Öğrenim Durumu

Yapılan araştırma sonucunda kadın balıkçıların %50'sinin ilkokul mezunu olduğu, %37,5'inin lise mezunu, %7,5'inin ortaokul mezunu olduğu, %2,5'inin üniversite mezunu olup %2,5'inin ise okur-yazar olmadığı tespit edilmiştir. Bu soruya verilen cevaplardan araştırmaya dahil kadın balıkçıların çoğunun ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. 40 kişi içerisinde 1 kişinin yaş ve geçim sıkıntısından kaynaklı okula gitmediği öğrenilmiştir. Yine 1 kişinin de eşine yardım ederek hem çalışıp hem de uzaktan eğitim ile üniversiteden lisans mezunu olduğu saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Kadın Balıkçıların öğrenim durumu

Öğrenim Durumu	Frekans	% Dağılımı
Okur-Yazar değil	1	2.50
İlkokul	20	50.00
Ortaokul	3	7.50

Tablo 2. (devamı) Kadın Balıkçıların öğrenim durumu

Öğrenim Durumu	Frekans	% Dağılımı
Lise	15	37.50
Üniversite	1	2.50
TOPLAM	40	100.00

3.3. Kadın Balıkçıların Medeni Durumu

Yapılan araştırma sonucunda kadın balıkçılarının %90'ının evli olduğu saptanmıştır. Kadın balıkçıların evlendikten sonra eşlerine yardım etmek ve ailelerine destek olmak amacıyla balıkçılığa başladıkları görülmüştür. Kadın balıkçıların içerisinde bekar olanların sayısı 4 olup bu mesleğe ailelerine yardım etmek ve baba mesleği dolayısıyla başladığı öğrenilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Kadın Balıkçıların medeni durumu

Medeni Durumu	Frekans	% Dağılımı
Bekar	4	10.00
Evli	36	90.00
Dul	0	0.00
TOPLAM	40	100.00

3.4. Kadın Balıkçıların Eşlerinin Eğitim Durumu

Ankete katılan kadın balıkçıların 4 tanesi bekar olduğundan tablodaki sonuçlar 36 kişiyle değerlendirilmiştir. Kadın balıkçıların eşlerinin hepsi okuma yazma bilmektedir. Çoğunluğu lise mezunu olup üniversite okuyan sadece bir kişidir (Tablo 4).

Tablo 4. Kadın Balıkçıların eşlerinin eğitim durumu

Eş Eğitim Durumu	Frekans	% Dağılımı
Okur-yazar değil	0	0.00
İlkokul	12	33.33
Ortaokul	5	13.89
Lise	18	50.00

Tablo 4. (devamı) Kadın Balıkçıların eşlerinin eğitim durumu

Eş Eğitim Durumu	Frekans	% Dağılımı
Üniversite	1	2.78
TOPLAM	36	100.00

3.5. Kadın Balıkçıların Çocuk Sayıları

Ankete katılan 36 evli kadın balıkçının yarısının 2 çocuk sahibi olduğu saptanmıştır. 3 kişinin hiç çocuk sahibi olmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 5).

Tablo 5. Kadın Balıkçıların çocuk sayısı

Çocuk Sayıları	Frekans	% Dağılımı
Yok	3	8.34
1	2	5.55
2	18	50
3	7	19.45
4	5	13.88
5+	1	2.78
TOPLAM	36	100.00

3.6. Kadın Balıkçıların Çocuklarının Eğitim Durumu

Çalışmada kadın balıkçıların çocuklarının eğitim durumu incelendiğinde ilkokul, ortaokul, lise, üniversiteye hazırlanan, üniversite okuyan ve üniversite mezunu olan her dönemde eğitim görmüş çocuklara rastlanmıştır. Toplamda 84 çocuk bulunmaktadır.

3.7. Kadın Balıkçıların Balıkçılıkla İlgili Eğitim Alıp Almama Durumu

Yapılan anket çalışması sonucunda kadın balıkçılardan %52,5'inin balıkçılık ile ilgili eğitim almadığı ortaya çıkmıştır. Eğitim alan kadın balıkçıların Rize İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen bir proje kapsamında 128 saatlik ağ yapım ve tamiri kursuna katıldıkları tespit edilmiştir. Eğitim almayan kadın balıkçılar ise babadan ve eşinden balıkçılık mesleğini öğrenmişlerdir (Tablo 6).

Tablo 6. Kadın Balıkçıların balıkçılıkla ilgili eğitim alıp almama durumu

Eğitim bilgisi	Frekans	% Dağılımı
Eğitim alan	19	47.50
Eğitim almayan	21	52.50
TOPLAM	40	100.00

3.8. Kadın Balıkçıların Balıkçılığı Yapma Şekli

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların sadece %25'i karada siparişle ağ yaparak ailesine maddi olarak yardımda bulunmaktadır. %57,5'i ise gerek denize açılma, gerek ağ yapım ve tamiri, gerekse eşine yardımcı olarak balıkçılık mesleğine dair birçok işte fiili olarak bulunmaktadır. Görüşme yapılan 40 kişi içinde %10'luk bir kesim ise sadece balık avlama işini gerçekleştirmektedir (Tablo 7).

Tablo 7. Kadın Balıkçıların balıkçılığı yapma şekli

Balıkçılığı yapma şekli	Frekans	% Dağılımı
Sadece ağ tamiri yapmak	10	25.00
Teknede eşine yardım etmek	3	7.50
Tekne ile denize açılıp balık avlamak	4	10.00
Hepsi	23	57.50
TOPLAM	40	100.00

3.9. Kadın Balıkçıların Hane Halkı Nüfusu

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların geneli 2 çocuk sahibi olup çekirdek aile olarak yaşamını sürdürmektedirler. % 25'i ise 3 çocuk ve daha üzerinde çocuk sahibi olup aile büyükleri ile yaşamını sürdürmektedirler (Tablo 8).

Tablo 8. Kadın Balıkçıların hane halkı nüfusu

Hane Halkı Nüfusu	Frekans	% Dağılımı
2 kişi	5	12.50
3 kişi	7	17.50
4 kişi	18	45.00

Tablo 8. (devamı) Kadın Balıkçıların hane halkı nüfusu

Hane Halkı Nüfusu	Frekans	% Dağılımı
5 kişi	10	25.00
TOPLAM	40	100.00

3.10. Kadın Balıkçıların Sosyal Güvencesi

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların %15'inin sosyal güvencesi bulunmamaktadır. (Tablo 9).

Tablo 9. Kadın Balıkçıların sosyal güvence durumu

Sosyal Güvence Durumu	Frekans	% Dağılımı
Emekli Sandığı	3	7.50
SSK	29	72.50
Bağkur	2	5.00
Yok	6	15.00
TOPLAM	40	100.00

3.11. Kadın Balıkçıların Tekne Ruhsat Durumu

Yapılan araştırma neticesinde 10 kadına ait tekne bulunmadığından ve ağ yapım ve tamir işiyle meşgul olduklarından burada değerlendirme kapsamına alınmamış ve değerlendirme 30 kadın üzerinden yapılmıştır. Görüşme yapılan 4 kadın balıkçının tekne ruhsatı bulunmaktadır ve bu sayı %13,33'lük bir orana denk gelmektedir. Çalışmada ankete yanıt veren kadınların çoğunluğunun tekne ruhsatlarının eşlerinin üzerine olduğu tespit edilmiştir. Kadınlardan %30'unun çalıştıkları tekneler akrabalarına ya da arkadaşlarına aittir. Kadınların ruhsat sahibi olma noktasında çekincelerinin resmi dairelerde yapılması gereken vize, denize elverişlilik gibi işlerden kaynaklandığı dile getirmiştir (Tablo 10).

Tablo 10. Kadın Balıkçıların tekne ruhsat durumu

Tekne ruhsat durumu	Frekans	% Dağılımı
Kendisi	4	13.33
Eşi	17	56.67
Diğer	9	30.00
Toplam	30	100.00

3.12. Kadın Balıkçıların Tekne Mülkiyet Durumu

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların %57,5'inin tekneleri kendilerine aittir ve kendi öz sermayesi ile edinmişlerdir. Diğer %42,5'inin ise kayınpederi, babası, arkadaşı yada hiç olmayanlardır 1 kişinin ise teknesi kiralık durumdadır. (Tablo 11)

Tablo 11. Kadın Balıkçıların tekne mülkiyet durumu

Tekne durumu	Frekans	% Dağılımı
Mülkiyet sahibi	13	57.50
Diğerleri	17	42.50
TOPLAM	30	100.00

3.13. Tekne Boyları

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların sahip oldukları teknelerinin %43,34'ünün 7,50-9,9 m arasında olduğu tespit edilmiştir. Tekne boyları büyüdükçe çalışan sayısı artarak 3 kişi olmuştur. %33,33 ünün ise 5-6,5 m. arasında en küçük boyda tekneler olduğu gözlemlenmiştir Ankete katılan 10 kadının teknesi olmadığından bu değerlendirmeye alınmamıştır (Tablo 12).

Tablo 12. Kadın Balıkçıların tekne boyları durumu

Tekne boyları (metre)	Frekans	% Dağılımı
5-6.5	10	33.33
6.51-7.5	7	23.33
7.51-9.9	13	43.34
TOPLAM	30	100.00

3.14. Kadın Balıkçıların Teknelerinin Yaş Durumu

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların tekne yaş durumu tablo 3.13’de verilmiştir. Teknelerin tamamı ahşaptan yapılmıştır. Kadın balıkçıların teknelerini Darıca, Beşikdüzü, Eynesil, Balıkcıköy, Fındıklı, Kirazlık, Işıklı, Sürmene, Faroz, Mersin balıkçı barınaklarında muhafaza ettikleri görülmüştür (Tablo 13).

Tablo 13. Kadın balıkçıların teknelerinin yaş durumu

Teknenin yaş durumu (yıl)	Frekans	% Dağılımı
1-5	6	20.00
6-15	11	36.66
16-25	6	20.00
26+	7	23.34
TOPLAM	30	100.00

3.15. Kadın Balıkçıların Tekne Motor Durumu

Yapılan anket çalışması sonucunda kadın balıkçıların hepsinin teknesinde motor bulunmaktadır. Tekne motor güçleri 25 bg-106 bg arasında değişmektedir.

3.16. Kadın Balıkçıların En Çok Kullandığı Ağlar

Yapılan anket çalışması sonucunda kadın balıkçıların genellikle kullandığı ağlar; istavrit ağları 160 ile 350 m. arasında olup ağ göz açıklığı 12-14 mm.’dir. Barbun-mezgit ağları 650 ile 4000 m. boy uzunluğunda olup ağ göz açıklığı 14-18 mm. dir. Palamut ağları 300 ile 700 m. uzunluğundadır. Zargana ağları 500 ile 700 m. arasındadır. Kalkan ağları ise 1000 m. uzunluğunda 40 mm. ağ göz açıklığına sahiptir.

3.17. Kadın Balıkçıların Balıkçılık Dışı Uğraşı

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların %70’inin balıkçılık dışı uğraşı olmadığı öğrenilmiştir. Balıkçılık dışında uğraşan %30’luk kısımda ise kadınların bahçe işleri, ev temizliği, İşkur üzerinden kısa süreli çalışma hayatında olduğu görülüyor.

Balıkçılıktan gerekli maddiyatı kazanamadıklarından ve hayat şartları neticesinde ve çocuk okuttuklarından dolayı çalışma hayatına devam etmektedirler (Tablo 14).

Tablo 14. Kadın Balıkçıların balıkçılık dışı uğraşı

Balıkçılık Dışı Uğraşı	Frekans	% Dağılımı
Var	12	30.00
Yok	28	70.00
TOPLAM	40	100.00

3.18. Kadın Balıkçıların Eşlerinin Balıkçılık Dışı Uğraşı

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların 4'ü bekar olduğundan bu soruda 36 kişi değerlendirmeye alınmıştır. Kadın balıkçılar içerisinde %55,55'inin balıkçılık dışında da çalıştığı öğrenilmiştir. Eşler yat kaptanlığından, çiftçiliğe, mobilyacılığa kadar farklı iş kollarında çalışmaktadır. %44,45'i ise sadece balıkçılıkla uğraşmaktadır

3.19. Kadın Balıkçıların Balıkçılık Tecrübesi

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların meslekte daha çok 1-15 yıl arasında tecrübesi bulunmaktadır (Tablo 15).

Tablo 15. Kadın Balıkçıların balıkçılık tecrübesi

Balıkçılık tecrübesi (yıl)	Frekans	% Dağılımı
1-5	13	32.50
5-15	13	32.50
15-25	6	15.00
25-35	5	12.50
35+	3	7.50
TOPLAM	40	100.00

3.20. Kadın Balıkçıların Bir Yılda Tuttuğu Balık Türü ve Miktarı

Yapılan anket çalışması sonucunda genellikle kadın balıkçıların en çok avladığı balık türleri istavrit (*Trachurus trachurus*), mezigit (*Merlangius merlangus*), barbun (*Mullus barbatus*), kalkan (*Psetta maxima*), palamut (*Sarda sarda*), zargana (*Belone belone*), kefal (*Mugil cephalus*), lüfer (*Pomatomus saltatrix*) ve tirsi (*Alosa fallax*) dir. Bir yıl içerisinde; İstavrit 15035 kg, mezigit 26950 kg, barbun 1730 kg, kalkan 5315 kg, palamut 40935 kg, zargana 1500 kg, kefal 4500 kg. tutulmuştur. Avlanan balık miktarı yapılan ankette 40 kişinin avladığı toplam miktarı göstermektedir. Tutulan balık kiloları da; İstavrit 10-15 tl, mezigit 15-30 tl, kalkan 100-150 tl, palamut adet olarak 3-5 tl, barbun 20-40 tl arasında satılmaktadır.

3.21. Kadın Balıkçıların Balığı Satma Şekli

Yapılan anket çalışması sonucunda genellikle kadın balıkçıların balıklarının %76,67'sini komisyoncuya satmaktadır. Geri kalan kişiler ise tutukları balığı kendisi satmaktadır.

3.22. Kadın Balıkçıların Avlanma Dönemleri ve Teknede Çalışan Bilgileri

Kadın balıkçıların avlanma dönemleri genelde kıyı balıkçılığının yoğunlaştığı yaz dönemlerinde gerçekleşmektedir. Bu dönem Nisan ayı ile başlayıp Aralık ayına kadar devam etmektedir. Ağustos ayının içine girildiğinde çapari ile çekirme yaparak palamut avcılığı yapılmaktadır. Uzatma ağı kurarak mezigit, barbun, istavrit, lüfer gibi balıkları yılın 12 ayı tutmaya devam etmektedirler. Av operasyonuna çıkıldığı zaman genelde teknelerinde 2 ve 3 kişi bulunmaktadır. Bu kişiler ise kendileri, eşleri, aile bireyleri veya akrabalarından oluşmaktadır.

3.23. Kadın Balıkçıların Operasyonda Geçirdiği Süre

Yapılan anket çalışması sonucunda genellikle kadın balıkçıların av operasyonunda 3-6 saat arasında zaman geçirdiği görülmektedir. 9 saatten fazla av operasyonunda kalan kadın balıkçı sayısı 2'dir (Tablo 16).

Tablo 16. Kadın Balıkçıların operasyonda geçirdiği süre

Geçirilen süre (saat)	Frekans	% Dağılımı
1-3	9	30.00
3-6	17	56.66
6-9	2	6.67
9+	2	6.67
TOPLAM	30	100.00

3.24. Kadın Balıkçıların Kooperatif Üyeliği

Yapılan anket çalışması sonucunda kadın balıkçıların %60'ının kooperatife üye olmadığı, olanların ise kooperatiften memnun olmadıkları tespit edilmiştir (Tablo 17).

Tablo 17. Kadın Balıkçıların kooperatif üyelik durumu

Kooperatif üyeliği	Frekans	% Dağılımı
Var	16	40.00
Yok	24	60.00
TOPLAM	40	100.00

3.25. Kadın Balıkçıların Balıkçılık Kaynaklı Aylık Maddi Gelir Durumu

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların %50'sinin aylık 1500 tl'ye kadar para kazandığı ortaya çıkmıştır. Sadece ağ yapanların ise gelen sipariş oranına göre en fazla 600-750 tl arasında aylık ücret aldığı saptanmıştır. Görüşme yapılan bir kadın balıkçının aylık 4000-5000 tl arasında para kazandığı ve bu kişinin avladığı balığı komisyoncuya vermeyip kendisinin sattığı öğrenilmiştir (Tablo 18).

Tablo 18. Kadın balıkçıların balıkçılık kaynaklı gelirleri

Aylık maddi gelir (TL)	Frekans	% Dağılım
0-1500	20	50.00
1500-2500	9	22.50
2500-4000	10	25.00
4000-5000	1	2.50
5000 +	0	0.00
TOPLAM	40	100.00

3.26. Kadın Balıkçıların Ağ Alım Tamir Masrafı

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların sadece 10'u sipariş üzerine ağ yapımı ile uğraştığından bir ağ alım ve tamir harcaması olmamaktadır. Bu soruya verilen cevaplar 30 kişi üzerinden değerlendirilmiştir. %50'si ise ağ tamiri yaptığından zara gören ağlarını kendileri onarmakta ve 0-2000 tl arasında harcama yapmaktadırlar. Kadın balıkçılar genel olarak ağların çok pahalı olmasından yakınmışlardır (Tablo 19).

Tablo 19. Kadın Balıkçıların ağ alım tamir masraf durumu

Ağ alım tamir masrafı (TL)	Frekans	% Dağılımı
0-2000	15	50.00
2000-4000	8	26.66
4000-10000	5	16.67
10000+	2	6.67
TOPLAM	30	100.00

3.27. Kadın Balıkçıların Mesleğe Başlama Sebebi

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların %77,5'i evlendikten sonra eşlerine yardımcı olmak ve maddi imkansızlıkların yetersizliğinden dolayı balıkçılığa başlamışlardır. Bunun yanı sıra %20'si ise baba mesleği ve ailesine yardımcı olarak çocukluktan başladıklarını vurgulamışlardır. Sadece 1 kişi ise denizi çok sevdiğinden başlamış olup bu oran %2,5'e denk gelmektedir (Tablo 20).

Tablo 20. Kadın Balıkçıların mesleğe başlama biçimleri

Meleğe başlama sebebi	Frekans	% Dağılımı
Aileden dolayı	8	20.00
Eşine yardım amacıyla	31	77.50
Deniz sevdasından	1	2.50
TOPLAM	40	100.00

3.28. Kadın Balıkçıların Mesleki Hastalık Durumu

Kadın balıkçılara yaptıkları meslekten dolayı hastalık ile karşılaştınız mı sorusuna verdikleri cevaplar ise; "ellerde yara izleri ve tahriş, bel ağrısı veya bel fıtığı, romatizma, elde sinir sıkışması gibi hastalıklarla karşı karşıya kalmaktayız" şeklindedir. Geçici olarak güneş yanığı ve deniz tutması görülmüştür.

3.29. Kadın Balıkçıların Balıkçılığı Sürdürme İsteği

Yapılan araştırma neticesinde kadın balıkçıların %70'i balıkçılığın her ne kadar zor olduğunu vurgulasa da bu işi devam ettirmeyi istediklerini söylemişlerdir. %30'u ise artık balıkçılığın ve balık popülasyonlarının azaldığından dolayı maddi yetersizliğinin fazlaştığından bu işi sürdürmek istememekte ve çocuklarına önermemektedir (Tablo 21).

Tablo 21. Kadın Balıkçıların balıkçılığı sürdürme isteği durumu

Balıkçılığı sürdürme isteği	Frekans	%Dağılımı
Evet	28	70.00
Hayır	12	30.00
TOPLAM	40	100.00

3.30. Kadın Balıkçıların Aşırı Avcılığın Önlenmesi Konusundaki Düşünceleri

Kadın balıkçılara aşırı avcılığın önlenmesi için neler yapılabilir? diye sorulmuştur. Verdikleri cevaplar ise: "gırgır ve trollerin sayısının azaltılması,

denetimlerin sıkılaştırılması, cezaların ağırlaştırılması, av bulucu cihazları sınırlandırmak, denizin aşırı derecede kirletildiği ve bu kirliliğin önüne geçilmesi için önlemler alınması, av yasaklarının uzatılması” gibi cevaplar vermişlerdir.

3.31. Kadın Balıkçıların Balıkçılıkta Karşılaştığı Sorunlar

Kadın balıkçıların balıkçılıkta karşılaştığınız sorunlar nelerdir sorusuna verdiği cevaplar: “Hava koşullarının kötü olması, ağların ve misinaların dipteki cisimlere takılarak kopması, kadın olarak bulundukları ortamda rahat hareket edememek, mazot, ağ ve tekne bakım giderlerinin fazla olması, denize düşerek boğulma tehlikesi geçirme, yunusların avlayacağı balıkları tükettiğini ve ağlarını parçaladığını, tuttıkları balığın komisyoncu tarafından ucuza alınması, av sahalarının devlet tarafından kısıtlanması, balık popülasyonlarının eskisi gibi olmaması” gibi sorunları dile getirmişlerdir.

3.32. Kadın Balıkçıların Devletten Beklentileri

Kadın balıkçılara devletten beklentileriniz nelerdir? diye sorulmuştur. Verdikleri cevaplar ise: “Kadın balıkçılar devletten geleneksel kıyı balıkçılığını desteklemeye devam etmesini, misina ağının serbest bırakılmasını, sosyal güvencelerinin olmasını, kredi imkanlarının artırılmasını, sosyal güvencelerinin sağlanmasını ve iş olanaklarının artırılmasını, balıkçılık sektöründe kadınlarında varlığının bilinmesi ve kadın balıkçılar olarak devlet tarafından mevzuatta yer almak istediklerini” dile getirmişlerdir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇLAR

Türkiye’de kadın balıkçılar üzerine yapılan çalışmalar oldukça sınırlı ve hatta yetersizdir. Doğu Karadeniz sahil şeridinde kadın balıkçılar üzerine yaptığımız bu çalışmanın amacı Türkiye’nin diğer bölgelerindeki kadın balıkçılar üzerine yapılan çalışmaların karşılaştırılıp Türkiye genelinde kadın balıkçılar üzerine istatistiki veri oluşturmaktır.

Yapılan çalışma neticesinde anket yaptığımız kadın balıkçıların balıkçılık sektöründe direkt olarak çalışmadığı genellikle ailelerine yardım etme amacıyla bu işi yaptıkları tespit edilmiştir. Anket uygulanan kadınların bir bölümü aktif olarak ticari balıkçılık yaparken, bir bölümü de geri planda bulunmaktadır. Geri planda bulunan kadın balıkçılar ağ onarımı ve yapımında görev almaktadır. Aktif balıkçılık yapanlar ise genellikle aileleriyle beraber balık avlama operasyonunda bulunmaktadırlar. Anket yaptığımız kadın balıkçılar sürekli olarak bir meslek hastalığına yakalanmamış olup, deniz tutması, ellerde çizilme ve yara, bel ve eklem ağrıları ile ilgili sağlık sorunlarıyla karşılaşmaktadırlar.

Geleneksel kıyı balıkçılığı eskiye oranla aktifliğini yitirmesine rağmen kadın balıkçıların %70’i bu mesleği sürdürmek istemektedir.

Doğu Karadeniz Bölgesinde kadın balıkçılar devletin kendilerine sürekli bir iş istihdamı sağlamalarını istemekte olup, bu meslekten maddi olarak fazla gelir elde edemediklerini vurgulamışlardır. Ağ alım ve tamir harcamalarının fazla olduğunu, yunusların ağlara zarar verdiğini, trol ve gırgır teknelerinin balık popülasyonlarını azalttığını, kooperatifçiliğin zayıf olduğundan dolayı tuttıkları balıktan iyi gelir elde edemediklerini, denizlerde kirliliğin artmasından bahsederek sorunlarını da dile getirmişlerdir.

Ayrıca kadın balıkçılar, balıkçılıkta kadınların da varlığının bilinmesi sadece basın haberlerinden ibaret olmadığı, yaptıkları işin erkeklere ait bir meslek dalı olmadığını ve kadınların da bu işi başarılı bir şekilde yapılabileceğini göstermek istemektedirler.

Gelişen teknoloji ile beraber dünya literatüründe kadın balıkçılar ile ilgili istatistiki veri tabanı oluşturulurken, Türkiye’de hala istatistiki veri tabanı kadın balıkçılar üzerine oluşturulamamıştır. Kadın balıkçılar üzerine gerek literatürde

bahsettiğimiz çalışmalar gerek yaptığımız bu tez ve benzeri çalışmalar kadın balıkçıların varlığını bildirmekte olup istatistiki veriler toplanmasında yardımcı olmaktadır.

Yapılan çalışma sonucu 4 kadın balıkçının tekne ruhsatının olması artık istatistiki verilerde kadınların da yer alması gerektiğinin bir ispatıdır. Devletin kadın balıkçılara mevzuat olarak yasal bir düzenleme getirmesi gerektiği ve kadın balıkçıların acil veri tabanında yerlerini alması gerekmektedir.

Bangladeş'te de ülkemizde olduğu gibi balıkçılık sadece erkek mesleği gibi toplumda algılanmaktadır. Oysaki kırsal kesimler ve kıyı kesimlerinde kadınların %30'u balıkçılıkla uğraşmaktadır. Gerek doğrudan gerekse küçük ölçekli balıkçılıkla uğraşmakta olan kadınlar ailelerine yardımcı olmaktadır. 2017 yılında Bangladeş Bhola da 2. Balıkçı Kadınlar Kongresi düzenlenmiştir. Bu kongrede kadınlarında bu meslekte var oldukları ve önemi vurgulanmıştır (URL-2). Türkiye Bangladeş'den daha gelişmiş bir ülke olmasına rağmen Türkiye'de halen daha kadın balıkçılar üzerine herhangi bir konferans, panel vs. düzenlenmemiştir. Bangladeş'da kıyı ve kırsal kesimlerde %30 gibi bir rakama ulaşmış olan kadın balıkçıların Türkiye'de böyle bir orana ulaşmasının mümkün olmadığı yapılan çalışmalar ile görülmüştür (URL-2).

Dünyada ki diğer ülkelerde bulunan kadın balıkçılar ve bizim ülkemizdeki kadın balıkçılar karşılaştırılacak olursa: Hindistan da kadınlar küçük ölçekli balıkçılığın yanı sıra istiridye toplayıcılar olarak ön plana çıkmaktadır. Tunus'ta kadınlar kendilerini ispatlamak için Balıkçılık Yönetim Derneğini 2011 yılında kurmuşlardır (URL-3). Yunanistan'da kadın balıkçılara daha çok önem verilmiş ve bu ülkede bulunan kadın balıkçıların oranı diğer ülkelere oranla daha fazladır (URL-3). Endonezya da yine kadınlar küçük ölçekli balıkçılıkla uğraşmakta ve mavi yengeç işlemeciliği yapan bir firmada çalışmaktadırlar (URL-3). İrlanda, İspanya, İzlanda ve Fransa da kadınlar yine küçük ölçekli balıkçılıkla uğraşmakta ve ailelerine yardımcı olmaktadır. Mozambik'te kadınlar yine yengeç pazarlama işiyle pazarda kendi yerlerini almaktadırlar. (URL-3). Dünyadaki çeşitli ülkelerde kadın balık balıkçıların çeşitli kollarda çalıştığı görülmüştür. Türkiye'de genellikle su ürünleri işleme tesislerinde çalıştığı, su ürünleri yetiştiriciliğinde aşı uygulamalarında faaliyette bulundukları, deniz ve iç sularda avcılık faaliyetlerinde boy gösterdikleri tespit edilmiştir. Bunların dışında ağ yapım ve onarım fabrikalarında çalıştığı, kurbağa işleme tesislerine kurbağa toplayarak ve işleyerek katkıda bulundukları, midye dolma yapımında çalıştıkları görülmüştür.

Uluslararası birçok çalışmada (URL-1) kadınlara, toplum içinde eşitsizliğe değinilip, kadın haklarının korunulması ve savunulmasına değinilirken, kadınlarında iş gücü ortamında var olduğundan bahsedilirken ülkemizde böyle çalışmalar ne yazıkki yok denecek kadar azdır. Kadınlara çalışma forumları, çalışma dernekleri ve kongreleri oluşturulmaktadır. Samudra Raporu gibi önemli bir yayın sürekli kadın balıkçıların haklarına, desteklenmesine verilebilecek en önemli örnektir (URL-1). Uluslararası çalışmalarda kadın balıkçılar hakkında yayınlar yapılırken Türkiye’de birkaç tez çalışmasından başka herhangi bir araştırma bulunmamaktadır.

Uluabat Gölü’nde yapılan bir çalışmada 62 kadın içerisinde en fazla 25 kişi 40-49 yaş aralığındadır (Özer, 2010). Güney Ege’de kadın balıkçılar üzerine yapılan bir çalışmada 96 kadın balıkçı içerisinde 40 kişi 40-49 yaş aralığındadır (Göncüoğlu, 2008). Bizim yaptığımız çalışmada ise en fazla 25 kişi 41-55 yaş aralığında olup böylelikle kadın balıkçıların %62,50 orta yaş kesim aralığında olduğu görülmüştür.

Uluabat Gölü çalışması içinde çalışmadaki kadınların hepsinin evli olduğu, (Özer, 2010) Güney Ege’deki çalışmanın 96 kadın içinde 92’sinin evli olduğu (Göncüoğlu, 2008) ve bu çalışmamızda %90’lık bir kesimin evli olduğu ve kadınların çoğunun eşleriyle bu mesleği sürdürdükleri görülmektedir.

Güney Ege’de kadın balıkçıların eğitim durumuna bakıldığında %79’unun ilkokul mezunu olduğu, (Göncüoğlu, 2008) Uluabat’taki çalışmada %93’lük bir kesimin ilkokul mezunu olduğu (Özer, 2010) ve bizim çalışmamızda ise % 50’sinin ilkokul mezunu olup geri kalan kısmında ortaokul, lise ve üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Sadece bir kişinin ise okur yazar olmadığı tespit edilmiştir.

Balıkçılık tecrübesine baktığımızda Uluabat’ta 62 kişinin en yüksek oranla 5 yıllık tecrübeli olduğu ve 50 yıl balıkçılıkla uğraşan 1 kişinin olduğu (Özer, 2010), Güney Ege’de en fazla 1-10 yıl ile 40 kişi bulunduğu (Göncüoğlu, 2008), Doğu Karadeniz’de ise en fazla 5-15 yıl oranında 13 kişi ve 35+ yıl üzerinde de 3 kişinin varlığı görülmektedir.

Bu araştırmalar üçü kıyaslandığında kadınların %70 ve üstünün sosyal güvencesinin SGK olduğu görülmektedir.

Balıkçılık dışı uğraşlarını karşılaştıracak olursak Uluabat’ta 62 kişi içinde 3 kişi balıkçılık dışı uğraşa sahiptir (Özer, 2010). Güney Ege’de 86 kişi içinde 10 kişi balıkçılık dışında uğraşmaktadır (Göncüoğlu, 2008). Doğu Karadeniz’de de 40 kişi

içinde 12'sinin balıkçılık dışı uğraşı vardır. Geçim ve maddi zorluklar ilerleyince de kadınların balıkçılık dışı uğraşının arttığını görmekteyiz.

Tekne yaşları Uluabat'ta sadece 6-15 yıl (Özer, 2010), Doğu Karadeniz'de ise %36,6 ile 6-15 yıl ve 26+ yaş üstü %23,34'lük bir kısma tabi gelmektedir.

Güney Ege'de kadın balıkçıların balıkçılığa başlama şekli incelendiğinde %70 oranla kadın balıkçıların eşlerine yardımcı olmak maksadıyla bu işe başladığı (Göncüoğlu, 2008), Doğu Karadeniz'de ise %77,50'lik kısmı eşine yardımcı olmak amacıyla bu mesleğe başladıklarını göstermektedir.

Sonuç olarak Doğu Karadeniz'de balık popülasyonları aşırı avcılık, denizlerin kirlenmesi, küresel ısınma gibi nedenlerden dolayı azalmıştır. Deniz kirliliğinin azaltılması için toplum bilinçlendirilmelidir. Denize bırakılan atıkların ağlara takılarak balık avcılığını olumsuz etkilediğini göstermiştir. Evsel atıklar direk olarak denize akıtılmamalı ve arıtma tesisleri yaygınlaştırılmalıdır Gerek sivil toplum kuruluşları, gerekse ilgili kurumlar harekete geçerek kadın balıkçı profilinin sosyo ekonomik durumunun iyileştirilmesine yardımcı olmalıdır.

5. ÖNERİLER

Kadınlara toplumda anne sıfatıyla bakılmasının yanı sıra işgücü potansiyelinin farkında olunduğunun hissettirilmesi gerekir.

Balıkçılık gibi zor mesleklerin tek erkeklere özgü olmadığını ve bu gibi zor mesleklerin de kadınlar tarafından başarıyla yapıldığının kadınlara hissettirilerek motivasyon verilmesi gerekir.

Toplumu kadın ve erkek oluşturmakta olup her ikisinin de önemli olduğu ve erkeklerin üstün olmayarak birbirini tamamladığı unutulmamalıdır.

Dünya genelinde kadın balıkçılar üzerine geniş literatür ve istatistiksel verilere ulaşılabilmekteyken ne yazık ki Türkiye’de kadın balıkçılar üzerine yeterli çalışma ve istatistiksel veriler yeterli düzeyde değildir. Türkiye İstatistik Kurumunun veri tabanında kadın balıkçılar üzerinede veri sistemi oluşturulması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Aça, M. (2016). Denizin Çocukları. Türkiye Alim Kitapları, ISBN:978-3-639-81292-3, 650 s, 99-145.
- Aksungur, M. (2004). Ülkemiz su ürünleri teşkilat yapısı tarihi gelişimi. *SÜMAE Yunus Araştırma Bülteni*, 4 (1), 12-14.
- BSGM, (2018). Su Ürünleri İstatistikleri. Ankara, Türkiye, 1s.
- Benli, K. (2009). İstanbul ili Marmara denizi sahil şeridi deniz balıkçılığının sosyo-ekonomik yapısı ve deniz ürünleri pazarlanması. Yüksek Lisans Tezi. Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ, Türkiye, 186 s.
- Göncüoğlu, H. (2008). Güney ege'deki kadın balıkçıların sosyo-demografik özellikleri, örgütlenme eğilimleri ve sorunları. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye, 98 s.
- Harper, S. R. (2013). Am i my brother's teacher? Black undergraduates, racial socialization, and peer pedagogies in predominantly white postsecondary contexts. *University Of Pennsylvania*, 37(1), 183-211. <https://doi.org/10.3102/0091732X12471300>.
- Karadal, E. (2014). Akdeniz bölgesi (Türkiye) sahil şeridi deniz balıkçılığının sosyo-ekonomik durumu. Yüksek Lisans Tezi. Ordu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ordu, Türkiye, 65s.
- Özbek, G. (2014). Doğu karadeniz bölgesi (Türkiye) sahil şeridi deniz balıkçılığının sosyo-ekonomik durumu. Yüksek Lisans Tezi. Ordu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ordu, Türkiye, 83 s.
- Özer, A. (2010). Uluabat (apolyont) gölü kadın balıkçıların profili. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye, 44s.
- TÜİK, (2017). Su Ürünleri İstatistikleri. Ankara, Türkiye, 1s.
- TÜİK, (2018). Su Ürünleri İstatistikleri. Ankara, Türkiye, 1s.
- URL-1, (2019). <https://tr.boell.org/tr/2017/06/07/toplumsal-cinsiyet-balikcilik-sektöründe-kadınlar> (23.10.2019)
- URL-2, (2019).<http://blog.worldfishcenter.org/2017/03/invisible-fisher-women-of-bangladesh-raise-their-voice/> (05.12.2019)
- URL-3, (2019). <https://academic.oup.com/bioscience/article/67/2/111/2931761> (05.12.2019)
- Ünal, V., Göncüoğlu, H. (2011). Fisherwomen in the turkish fishery, southern aegean sea. *Journal Of Applied Ichthyology*, 27(4), 1013-1018. <https://doi.org/10.1111/j.1439-0426.2011.01721.x>.

- Yeniay, Ö. (2012). Gökova körfezi'nde balıkçı kadınlar: iş ve yaşam pratikleri. Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye, 148 s.
- Yiğit, H. (2009). Sakarya ili göllerinin balıkçı profili. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye, 55 s.
- Zengin, M. (2019). Karadeniz türk balıkçılığının yüzyıllık tarihine genel bir bakış. *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 5(7), 31-67.

EKLER

Ek 1. Faroz balıkçı barınağında ağ tamiri yapan kadın balıkçı

Ek 2. Faroz balıkçı barınağında kalkan ağı tamiri yapan kadın balıkçı

Ek 3. Trabzon ili Salacık mahallesinde ağ yapan kadın balıkçı

Ek 4. Rize ili Pazar ilçesinde ađ atölyesinde ađ yapan kadın balıkçı

Ek 5. Rize ili Pazar ilçesinde ağ yapım atölyesinde çalışan kadın balıkçılar

Ek 6. Rize ili Pazar ilçesinde ağ atölyesinde kadın balıkçılar

Ek 7. Akçaabat açıklarında çapari ile mezgıt avı operasyonunda kadın balıkçı

Ek 8. Av dönüşü ağ bakım onarımı yapan kadın balıkçı

Ek 9. Giresun ili Eynesil ilçesinde av operasyonundaki kadın balıkçılar

Ek 10. Giresun ilinde kadın balıkçıların av operasyonu

Ek 11. Rize ili Pazar ilçesinde ađ atölyesinde ađ bakım onarımı yapan kadın balıkçı

Ek 12. Anket formu

Tarih:

Anketin yapıldığı yer:

A.KİŞİSEL VE AİLE BİLGİLER

1.Adı Soyadı

2.Adresi ve Telefon numarası

3. Yaşı kaçtır?

4. Eğitim durumu nedir?

5. Medeni durumu nedir?

6. Eşinin eğitim durumu nedir?

7. Çocuk sayısı nekadardır?

8. Çocuk eğitim durumu nelerdir?

9. Balıkçılık ile ilgili herhangi bir eğitim aldınız mı?

A Evet (Hangi kuruluştan ne zaman ne kadar süreyle...)

B. Hayır

10. Balıkçılık mesleğini yapma şekli nelerdir?

- a. Sadece karada ağ tamiri yapmak
- b. Teknede eşine mutfakta yardımcı olmak ve ağ temizliği yapmak
- c. Tekneyle denize açılıp balık avlamak
- d. Hepsi
- e. diğer

11. Kadın balıkçının hane halkı nüfusu (kadın balıkçı dahil) nekadardır?

12.Kadın balıkçının sosyal güvenlik durumu nedir?

- a. Emekli Sandığı b. SSK c. Bağ-Kur d .Diğer

13. Teknenin mülkiyet durumu nedir?

Ruhsat sahibi

- a. Eşi
- b. Kendisi

14. Tekne mülkiyetini edinme şekli nelerdir?

- a. Kredi (borcu devam ediyor / borcu bitti)
- b. Öz sermaye
- c. Ortak

Ek 12. (devamı)

15. Çalıştığı Teknenin;

Tam Boyu nedir?

Yaşı nedir?

Yapım malzemesi (ahşap, sac, fiber) nedir?

Tekne ruhsat nosu nedir?

Teknenin en çok bulunduğu barınak neresidir?

Teknenin adı nedir?

16. Teknenin motoru var mı?

varsa ;

Motor gücü nedir? (bg)

Motor yaşı nedir?

17. Balıkçılıkta Kullanılan Ağlar (adet, uzunluk, derinlik ve ağ göz açıklığı) nelerdir?

Diğer Av Malzemeleri nelerdir?

18. Kadın balıkçının balıkçılık dışı uğraşları nelerdir?

19 Kadın balıkçının eşlerinin balıkçılık dışı uğraşları nelerdir?

20. Kadın balıkçının deneyim süresi nedir?

21. Avlanan Balık türleri, Miktarı ve Birim Fiyatı Nedir?

2017

Türü

Miktarı

Kg fiyatı

22. Avlanan balıklar nasıl pazarlanıyor?

23. Kadın balıkçının avlanma dönemleri nelerdir?

24. Yıllık toplam av günü sayısı kaçtır? ve 1 av operasyonu kaç saat sürer?

25. Teknede çalışan sayısı ve çalışanların cinsiyeti ve yakınlık dereceleri nelerdir?

26. Kooperatif üyeliği var mı? Varsa kooperatifte aktif rolü bulunuyor mu?

Memnuniyeti ne düzeydedir?

27. Hane halkının balıkçılık kaynaklı aylık toplam geliri nedir?

28. Bir yıllık ağ alım ve tamir harcaması nekadardır?

Ek 12. (devamı)

29: Balıkçılığa başlama nedenleri nelerdir?

30. Aşağıdaki hangi meslek hastalığına yakalandınız?

- a. Bel ağrısı veya bel fıtığı
- b. Kireçlenme
- c. Yara izleri ve ellerde tahriş
- d. Siyatik
- e. Sistit
- f. Romatizma
- g. Göz bozukluğu
- h. Güneş yanıkları
- i. Elde ve bilekte sinir sıkışması
- j. Deniz tutması
- k. Yok

31. Gelecekte de balıkçılığı sürdürmek istiyor musunuz? (Çocuğunuz sizin mesleğinizi devam ettirmesini ister misiniz?)

32: Aşırı avcılığın önlenmesi için neler yapılabilir?

33: Balıkçılıkta karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

34. Yaptığınız iş ile ilgili devletten beklentiniz nedir?

ÖZGEÇMİŞ

1987 İzmir doğumludur. Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi mezunudur. 6 yıl özel sektörde çalıştı. 2014 yılı itibariyle 3 yıl Adalet Bakanlığı'nda memur olarak görev yaptıktan sonra 2018 yılı Ocak ayında Milli Eğitim Bakanlığı'nda Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni olarak çalışmaya başladı. 2017 yılı bahar döneminde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Su Ürünleri Anabilim Dalı'nda başladığı yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir. Evli ve bir çocuk annesidir.

